

PRAVNI FAKULTET
UNIVERZITETA „DŽEMAL BIJEĐIĆ“ U MOSTARU

ZBORNIK RADOVA

Drugi međunarodni naučni skup

DANI PORODIČNOG PRAVA

„Najbolji interes djeteta u zakonodavstvu i praksi“

Mostar, 29. i 30. 11. 2013. godine

Mostar, 2014.

Drugi međunarodni naučni skup

DANI PORODIČNOG PRAVA
“Najbolji interes djeteta u zakonodavstvu i praksi”

Izdavač - Publisher

Pravni fakultet Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru
Law faculty of University Džemal Bijedić Mostar

Glavni urednik - Editor in Chief

Prof. dr. Suzana Bubić

Uredništvo - Editorial Board

prof. dr. Suzana Bubić, glavni i odgovorni urednik - Editor in Chief,
prof. dr. Zoran Ponjavić, prof. dr. Nenad Hlača, doc. dr. Anita Duraković,
doc. dr. Maja Čolaković

Adresa uredništva: Pravni fakultet Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru,
Mostar, Maršala Tita b.b.

Predgovor	8
NAJBOLJI INTERES DJETETA U KONTEKSTU ODNOSA RODITELJA I DJECE	9
<i>Suzana Bubić</i> Standard najbolji interes djeteta i njegova primjena u kontekstu ostvarivanja roditeljskog staranja	11
<i>Zoran Ponjavić i Veljko Vlašković</i> Primjena najboljeg interesa deteta unutar Haške konvencije o građansko-pravnom aspektima međunarodne otmice dece	32
<i>Nenad Hlača</i> Apel na odgoj djece, prava djeteta i obrezivanje djece	50
<i>Maja Čolaković</i> Prijedlog opredjeljenje roditelja vs. najbolji interes djeteta u ostvarenju općeg prava na tjelesni integritet	67
<i>Anita Duraković</i> Uredba Brussels IIa u svjetlu prakse Suda EU	83
<i>Veljko Vlašković</i> Najbolji interes djeteta u relaciji djeteta sa roditeljima	100
<i>Veljko Vlašković</i> Pravo na naznanje podrijetla i najbolji interes djeteta	114
<i>Boris Kremer</i> Održavanje visine izdržavanja u praksi Centra za socijalni rad Tuzla	130
NAJBOLJI INTERES DJETETA U DRUGIM OBLASTIMA PORODIČNOG PRAVA, ODNOSNO PRAVA	141
<i>Dragica Palacković</i> Ustavno načelo u porodičnim sporovima kao izraz najboljeg interesa deteta	143
<i>Urošica Habuš</i> Primjena standarda 'najbolji interes djeteta' u starateljskoj zaštiti djece bez roditeljskog staranja	157

ISTRAŽNO NAČELO U PORODIČNIM SPOROVIMA KAO IZRAZ NAJBOLJEG INTERESA DJETETA

Utvrđivanje najboljeg interesa deteta bez obzira na primenu istražnog, inkvizitorskog načela u građanskim sudskim postupcima u kojima se rešavaju porodičnopravni sporovi, složen je problem. Za uvrđivanje faktora najboljeg interesa kao pravnog standarda i činjenica kojima se nastoji na otkrivanju istine o ovim faktorima, prednosti istražne maksime su nesporne, ali ni ovakav pristup ne daje dovoljno garantija. Organičenja su (da li i nemogućnost?) brojna, značajna i teško otklonjiva. Zaključak opstaje čak i ako se najbolji interes shvati kao pravo deteta da se utvrdi njegov najbolji interes, kome bi, onda, odgovarala "dužnost" nadležnih tela da ga utvrde, što procesnopravno nosi različite posledice (npr., mogućnosti zaštite u posebnom postupku).

Ključne reči: istražno načelo, najbolji interes deteta, faktori, dokazivanje, psihološka ekspertiza

1. Inicijativa za prikupljanje činjeničnog i dokaznog procesnog materijala

Primenom jednog od dva funkcionalna procesna načela - istražnog ili raspravnog (ili njihovim kombinovanjem) u građanskim sudskim postupcima,¹ odnosno procesnog instrumentarija koji je adekvatan jednom od njih, daje se odgovor na važno pitanje čiji je procesni teret² prikupljanje i iznošenje činjenica (činjeničnih tvrdnji, navoda o činjenicama³) i dokaznih sredstava. Dosledna primena istražnog upućuje na inicijativu, odnosno dužnost suda - sud utvrđuje činjenice nezavisno od navoda stranaka,⁴ dok konzistentna primena raspravnog ovaj teret prebacuje na stranke, ali uz ograničenje na korpus činjenica i dokaznih sredstava na kojima one zasnivaju svoje zahteve. Sama "obaveza" stranaka mora se pratiti u kontekstu nastojanja stranke da ostvari uspeh u sporu pa se i primena raspravnog načela u nauci procesnog prava, a u kontekstu težnje za istinom, opravdava time da se i na ovaj način iznosi sva relevantna činjenična građa i dokazna sredstva - svaka stranka iznosi sve što joj ide u prilog, a parnica podrazumeva antagonizam interesa stranaka.⁵ Pomenimo, takođe, da se u nauci građanskog procesnog prava primena raspravnog načela povezuje uz dominaciju

¹ Dominantna pažnja u ovom radu biće posvećena parničnoj i vanparničnoj proceduri, kao spornim, mada se najbolji interes mora poštovati i, npr., u izvršnom postupku.

² Poznić, B., Rakić-Vodinić, V., *Gradansko procesno pravo*, Beograd, 2010, str. 122, koriste ovaj termin.

³ Termin koriste, Triva, S; Dika, M. *Gradansko parnično procesno pravo*, Zagreb, 2004, v. npr., str. 174.

⁴ Jakšić, A., *Gradansko procesno pravo*, Beograd, 2012, str. 148.

⁵ Triva; Dika, *op. cit.*, str. 161.

